

2023-06-20

Regeringskansliet
Finansdepartementet
103 33 Stockholm
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar, Vissa förslag om sänkt skatt på arbetsinkomster och pension inför budgetpropositionen 2024, Dnr Fi2023/01515

Pensionärernas riksorganisation, PRO, har av Finansdepartementet beretts möjlighet att lämna synpunkter på remitterade förslag i promemorian *Vissa förslag om sänkt skatt på arbetsinkomster och pension inför budgetpropositionen 2024*. PRO tackar för möjligheten att besvara remissen.

Promemorians förslag föranleder följande synpunkter från PRO.

Sammanfattning och generella synpunkter

Det är inte omfattande skattesänkningar Sverige behöver för att möta den pågående kostnads- och välfärds krisen, utan satsningar på välfärden och riktade åtgärder för de hushåll som nu drabbas hårdast. Vi avvisar därför förslag om omfattande skattesänkningar.

Välfärden upplever just nu en kostnadskris som hotar att förvärra allvarliga brister i till exempel hälso- och sjukvården, äldreomsorgen och tandvården. Detta kan leda till allvarliga konsekvenser, inte minst för äldre. Vi menar att det är fel att ta den offentliga sektorns resurser i anspråk genom stora skattesänkningar i ett läge då kommuner och regioner behöver tillskott.

I den mån konsumtionsförstärkningar riktade till enskilda är lämpliga givet regeringens mål om inflationsbekämpning bör dessa ske riktat till de grupper som behöver dem bäst, inte via generella skattesänkningar. Sådana riktade insatser kan till exempel vara en tillfällig förstärkning av bostadstillägget och tillfälligt höjt barnbidrag.

Det är ett angeläget mål att underlätta för äldre att stanna längre i arbetskraften. Att skjuta upp pensioneringen är för många äldre ett sätt att fortsätta delta i meningsfullt arbete, bidra till en högre pension och samtidigt stärka samhällsekonomin. Vi menar dock att det viktigaste för att uppnå detta mål är insatser för att göra arbetslivet mindre slitsamt. Många äldre har inte möjlighet att arbeta fram till den ålder då garanti- och inkomstpension kan börja betalas ut – problem som förvärras då pensionsåldrarna höjs. Det är bra att vi fått en så kallad trygghetspension (*Sjukersättning till äldre i förvärvsarbetande ålder*, Prop. 2021/22:220), men mer behöver göras för de äldre som inte kan fortsätta arbeta. En så kallad Arne-pension efter dansk förlaga bör övervägas.

Generellt är en högre inkomstpension att föredra framför skattesänkningar i syfte att förstärka pensionärens ekonomi. En höjd avgift till pensionsystemet kan delvis bekostas av de inbetalningar

finansieras genom de arbetsgivar- och egenavgifter för inkomster som överstiger 8,07 inkomstbasbelopp och som inte ger pensionsrätt och som därför kan betraktas som skatt som går in till statskassan. Det är mycket angeläget att inkomstpensionerna kan höjas, både för dagens och morgondagens pensionärer. Det är också angeläget att regeringen och dess pensionsarbetsgrupp kommer vidare med de förslag om "en gas i pensionssystemet" som UTÖ-utredningen lämnade i betänkandet *Utdelning av överskott i inkomstpensionssystemet* (SOU 2004:105).

Synpunkter på förslag i avsnittet 3.1 Förstärkt och förändrat jobbskatteavdrag

Vi *motsätter* oss generellt de omfattande skattesänkningar som föreslås i regeringens promemoria. Vi *motsätter* oss därför förstärkningen av det ordinarie jobbskatteavdraget. Om förstärkningar av ordinarie jobbskatteavdrag ändå ska genomföras *tillstyrker* vi att också jobbskatteavdraget för äldre förstärks.

Regeringen anger i avsnitt 5.2 att förslaget om förstärkt jobbskatteavdrag beräknas minska skatteintäkterna 2024 med 8,08 miljarder kronor, men att förslaget inte medför någon kostnad för kommuner och regioner. Vi menar att en försvagning av statens finanser försämrar möjligheten att skjuta till ytterligare statsbidrag för att motverka riskerna för en sämre välfärd i kommuner och regioner. Det är den totala offentligfinansiella effekten som bör beaktas.

Vi *tillstyrker* att jobbskatteavdraget för äldre indexeras av de skäl som framförs i promemorian, så länge konstruktionen med jobbskatteavdrag tillämpas.

Vi *motsätter* oss regeringens förslag att åldersgränsen för att ta del av jobbskatteavdraget för äldre justeras, från att gälla personer som vid årets ingång har fyllt 65 år till att gälla personer som fyllt 66 år. Vi vill påminna om att riksdagens beslut att höja åldersgränsen för att få del av det förhöjda grundavdraget från året en person fyller 66 år till 67 år har fått allvarliga konsekvenser. Detta gäller inte minst årskullen född 1957, där många gick i pension i tron att de skulle få del av en skattnedsättning nästkommande årsskifte men där denna förutsättning ändrades med kort varsel. Det är orimligt att staten betraktar medborgarna som pensionärer i vissa avseenden och som varande i yrkesverksam ålder i andra avseenden. En liknande situation kommer att påverka årskullen 1959 när pensionsåldrarna höjs 2026. Vi *motsätter* oss fortsatta höjningar av åldersgränser i skattesystemet till dess att de som drabbats av den tidigare höjningen av åldersgränsen för det förhöjda grundavdraget kompenseras.

Vi är *tveksamma* till ytterligare förstärkt jobbskatteavdrag för personer över 69 år. Åtgärder för ett mänskligare arbetsliv framstår som mer ändamålsenliga för att uppnå det målet om att få äldre att stanna kvar i arbetslivet. Vi vill också erinra om att personer över 69 år inte omfattas av skyddet i lagen om anställningsskydd, Las, och därför kan sägas upp utan sakliga skäl. Det framstår som kontraproduktivt att göra det mer attraktivt att stanna kvar i jobb samtidigt som anställningen blir mindre trygg. Regeringen bör i stället överväga en höjning av den så kallade Las-åldern för att uppnå det avgivna syftet.

Synpunkter på förslag i avsnittet 3.2 Sänkt skatt på pension

Under förutsättning att regeringen går vidare med förslag om förstärkningen av det ordinarie jobbskatteavdraget *tillstyrker* vi en motsvarande förstärkning av det förhöjda grundavdraget.

Det är mycket angeläget att det inte uppstår en skatteklyfta mellan personer med arbetsinkomster och personer med inkomst från pension – den så kallade pensionärsskatten. Det är därför eftersträvanvärt att beskattningen av inkomst och pension blir så likformig som möjligt.

Vi vill erinra om att pension är uppskjuten lön och att lön och pension därför borde beskattas på samma sätt. Konstruktionen med ett ordinarie jobbskatteavdrag kompletterat med åldersbundna jobbskatte- och grundavdrag har skapat ett oöverskådligt och för många orättvist skattesystem. Vi menar också att det är fel att personer som får sjukersättning och andra ersättningar från trygghets-systemen inte omfattas av jobbskatteavdrag. Det är angeläget att återgå till en ordning där inkomst som huvudregel beskattas lika, oavsett ålder och inkomstslag.

Synpunkter på förslag i avsnittet 3.3 Sänkt marginalsatt

Vi *motsätter* oss sänkt marginalsatt genom borttagen avtrappning av jobbskatteavdraget, jobbskatteavdraget för äldre och det förhöjda grundavdraget.

Den ekonomiska ojämlikheten har ökat kraftigt i Sverige de senaste decennierna och förändringar i skattesystemet har medfört lättnader för högavlönade. Det aktuella förslaget innebär lägre skatt på höga inkomster, vilket inte är ändamålsenligt ur ett fördelningspolitiskt perspektiv. Det är inte lämpligt att försvaga principen om skatt efter bärkraft genom att sänka beskattningen på mycket höga inkomster.

Stockholm, dag som ovan,

Åsa Lindestam

Ordförande, Pensionärernas riksorganisation